

Valtuustoaloite 9.12.2019; Maksuton ehkäisy

Hyväli 17.11.2020 § 88

Valmistelija: johtava ylilääkäri Sari Koistinen, puh. 02 761 2101.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä ja Vihreät valtuustoryhmä ovat 9.12.2019 jättäneet valtuustoaloitteen koskien maksutonta ehkäisyä siten kuin se on käytössä Turun kaupungissa. Valtuustoaloite on liitteenä.

Uudenkaupungin yhteistoiminta-alueella on ollut käytäntönä samanlainen ilmainen ehkäisy vuoden 2019 alusta alkaen. Vuoden 2019 tarvikekustannukset yhteistoiminta-alueella olivat 36 000 euroa. Tarvikkeiden kilpailutus sairaanhoitopiiriin toimesta on johtanut kustannusten laskuun niin, että vuoden 2020 ensimmäisen vuosipuoliskon kustannukset ovat luokkaa 10 000 €, mikä johtaisi vuosikustannuksiin 20 000 €. Lisäksi tarvikkeiden jakelun organisointiin ja järjestämiseen kuluu luonnollisesti henkilökunnan työaikaa.

Loimaalla on perhesuunnitteluneuvolassa noin 700 alle 25-vuotiasta asiakasta. Karkeasti voidaan arvioida, että heille ilmaiseksi jaettavat ehkäisyvälineet (pillerit, renkaat, laastarit, kierukat, kapselit) maksaisivat noin 31 000 euroa vuodessa. Nämä välineet eivät suojaa seksitaudeilta. Mahdollisesti jaettavien kondomien kustannuksia on todella vaikea arvioida.

Sotkanetistä löytyvät tilastot raskaudenkeskeytyksistä vuosina 2017-2019 Loimaalla, Uudessakaupungissa ja koko maassa alle 25-vuotiailla:

		2017	2018	2019
13 - 17-vuotiaiden tyttöjen raskaudenkeskeytykset / 1 000 vastaavaniikäistä tyttöä	Koko maa	2,9	2,2	2,4
	Loimaa			
	Uusikaupunki			
Raskaudenkeskeytykset / 1 000 15 - 49-vuotiasta naista	Koko maa	8,2	7,6	7,7
	Loimaa	8,1	6,8	8,1
	Uusikaupunki	7,9	8,2	7,6
Raskaudenkeskeytykset alle 20-vuotiailla / 1 000 15 - 19-vuotiasta naista	Koko maa	7,5	6,4	6,5
	Loimaa			
	Uusikaupunki	20,3		
Raskaudenkeskeytykset alle 25-vuotiailla / 1 000 15 - 24-vuotiasta naista	Koko maa	11,3	10,1	10,1
	Loimaa	13,8	8,7	11,8
	Uusikaupunki	15,7	17,9	13,7

Näillä esiintyvyyksiluvuilla voidaan arvioida alle 25-vuotiaiden raskauden keskeytysten kustannukset Loimaalla vuodessa noin 6 500 euroksi.

Klamydiainfektioita / 100 000 asukasta koko maassa, Loimaalla ja Uudessakaupungissa vuosina 2017-2018:

	2017	2018
Koko maa	262	269
Loimaa	167	193
Uusikaupunki	286	197

Asiahan ei ole pelkästään kustannuskysymys, mutta pitäisi miettiä, onko Loimaalla järkevämpää käyttää määrärahoja johonkin vaikuttavampaan terveyttä edistävään toimintaan.

Loimaalla on hyvin toimiva perhesuunnitteluneuvola, jolla on ollut selkeä vaikutus tilastojen korjautumiseen nykytasolle.

On tärkeää ylläpitää perhesuunnittelupalvelut vähintään nykytasolla ja huolehtia siitä, että ne ovat helposti saavutettavissa. On huomattava, että kaikki ehkäisyn aloittajat saavat nykyisinkin ensimmäisen 3 kk ehkäisytabletit, renkaan tai laastarit perhesuunnitteluneuvolasta maksutta. Kierukan ja kapselit asiakas kustantaa itse, mutta nämä ovatkin harvoin ensimmäisenä ehkäisyvaihtoehtona.

Koska osassa kohdeväestöstä on havaittavissa ongelmallisia asenteita esimerkiksi hormonaalisia ehkäisymenetelmiä kohtaan, on entistäkin enemmän edelleen panostettava asiallisen tiedon jakamiseen.

Loimaan kaupungin taloudellisessa tilanteessa ei ole viisasta käynnistää oma-aloitteisesti uusia vuosittaisia kuluja. Jos valtakunnallisesti säädetään maksuttomasta ehkäisystä, aloitetaan sellainen luonnollisesti myös Loimaalla.

Johtavan ylilääkärin ehdotus:

Hyvinvointivaliokunta päättää, ettei Loimaalla toteuteta ilmaista ehkäisyä aloitteen esittämällä tavalla. Jos asiasta säädetään valtakunnallisesti, noudatetaan luonnollisesti tällaisia säädöksiä myös Loimaalla.

Päätös: Hyväksyttiin.